

VAMMAISPALVELULAIN MUKAISEN KULJETUSPALVELUN TOIMINTAOHJE 1.5.2016 ALKAEN

Kumoo vammaispalvelulain mukaisesta kuljetuspalvelusta 24.09.2013 § 121 Lohjan perusturvalautakunnan antaman toimintaohjeen.

Perusturvalautakunta 12.4.2016 §

1. TOISSIJAISUUS

Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään silloin, kun vammainen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla (VpL 4 §).

Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua ei saa käyttää sairaala-, terveyskeskus-, poliklinikka-, lääkäri- tai kuntoutusmatkoihin. Ne korvataan muun lainsäädännön mukaisesti (esim. Kela, vakuutusyhtiö).

2. KULJETUSPALVELUN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Hakijalla tulee olla kotikuntalain mukainen kotipaikka Lohjalla. Kuljetuspalveluja myönnetään hakemuksesta sellaiselle vaikeavammaiselle henkilölle:

- joka ei saa kulkemiseen tukea muiden säädösten nojalla
- jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia (VpA 5 §).

Kuljetuspalvelun tarpeen tulee johtua vammasta tai sairaudesta, joista aiheutuva haitta on pysyvä tai pitkäaikainen. Palvelun myöntäminen perustuu hakijan kanssa tehtyyn palvelusuunnitelmaan.

Matkat toteutetaan kuljetuspalvelujen tuottajan (kaupungin) järjestämällä kuljetuskalustolla (taksi, invataksi tai muu vastaava kulkuneuvo).

3. KULJETUSPALVELUN LAAJUUS

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle **kohtuulliset kuljetuspalvelut** (VpL 8 §). Kuljetuspalveluihin niihin liittyvine saattajapalveluineen kuuluu vaikeavammaisen henkilön työssä käymisen, opiskelun, asioimisen, yhteiskunnallisen osallistumisen, virkistyksen tai muun sellaisen

syyn vuoksi tarpeelliset, **jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset**. (VpA 4 §).
Jokapäiväiseen elämään kuuluvia kuljetuksia ovat vaikeavammaisen henkilön asuinkunnan alueella tapahtuvat tai lähikuntiin ulottuvat kuljetukset.

Kunnan on järjestettävä kuljetuspalveluja vaikeavammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi vähintään 18 yhdensuuntaiseen **jokapäiväiseen elämään** kuuluvaan asiointi- ja virkistysmatkaan kuukaudessa (VpA 6 §). Työ- ja opiskelumatkat korvataan vaikeavammaiselle henkilölle yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

4. SAATTAJAN/AVUSTAJAN JA MUIDEN MUKANA KULKEVIEN MATKAT

Saattamisella tarkoitetaan välittömästi ennen matkaa, matkan aikana ja välittömästi matkan jälkeen tapahtuvaa avustamista. Asiakkaan mukana maksutta voi kulkea yksi henkilö, joka itse ei ole kuljetuspalvelutuen saaja, saattajana / avustajana.

Invataksien käyttäjillä taksikuljettajan antama saattamispalvelu sisältyy kuljettajalle korvattavaan avustamislisään. Avustamislisää perivän taksin kuljettaja avustaa asiakkaan ja hänen apuvälineensä taksiin ja määränpäässä taksista.

5. HAKUMENETTELY

Kuljetuspalveluja haetaan kirjallisesti kuljetuspalvelujen hakemuslomakkeella vammaispalveluista.

Tarvittava liite: vain yksi alla mainituista riittää ja tarvittaessa vammaispalvelut pyytää lisää selvitystä

- Epikriisi (= hoidon päätyttyä asiakkaalle lähetetty selostus taudin kulusta ja hoidosta)
- muu selvitys (esim. fysio- tai toimintaterapeutin selvitys annetusta kuntoutuksesta)
- lääkärintodistus, jos sellainen on asiakkaalla valmiina, mutta **hakemusta varten ei tarvitse mennä lääkärin vastaanotolle**
- Opiskelutodistus, mikäli haetaan opiskelumatkoja
- Työnantajan todistus työsuhteesta ja sen jatkumisesta, mikäli haetaan työmatkoja

Liitteitä ei tarvita, mikäli päätöksentekoa varten tarvittavat tiedot ovat päätöksentekijän käytettävissä, eikä niissä ole tapahtunut muutoksia.

6. KULJETUSPALVELUJEN TARPEEN ARVIOINTI

Kuljetuspalvelujen tarpeen arviointi perustuu asiakkaan elämäntilanteen, elinympäristön ja hänen vammastaan tai sairaudestaan aiheutuvan toimintarajoitteen kartoittamiseen.

Kuljetuspalvelutarpeen arviointi perustuu yksilölliseen asiakkaan tilanteen mukaiseen

- sosiaalityöntekijän / sosiaalihoajaan tekemään palvelutarpeen arviointiin

- tarvittaessa tehtyyn koematkaan
- asiakkaan toimittamiin kuljetuspalveluhakemuksen liitteisiin

Asiakkaan kuljetuspalvelujen tarvetta selvitettyä arvioidaan, onko hakijan mahdollista käyttää joukkoliikennevälineitä (esim. matalalattiabussit) ja niitä täydentäviä joukkoliikenteen palvelulinjoja. Huomioon otetaan myös hakijan kyky käyttää saattajan avulla joukkoliikennevälineitä.

7. PÄÄTÖKSENTEKO JA PALVELUN SISÄLLÖN MÄÄRITTELY

Päätöksen kuljetuspalvelusta tekee Lohjan perusturvatoimen johtosäännössä määrätty viranhaltija. Asiakas saa kirjallisen päätöksen muutoksenhakuohjeineen. Päätös sisältää myös mahdollisen oikeuden invataksin ja vakiotaksin käyttöön.

Kuljetuspalveluja myönnetään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviksi ja erityisin perustein määräajaksi. Päätös tarkistetaan aina, kun asiakkaan olosuhteet muuttuvat.

7.2 Avustamislisä (eli invataksin käyttöoikeus ja porrasveto)

Asiakkaalla on oikeus käyttää nk. invataksia, jos hän ei vammansa vuoksi kykene käyttämään tavallista taksia. **Invataksin käyttöoikeudesta tehdään kirjallinen päätös.** Invataksin kuljettaja voi periä kuljetuksesta lisämaksun eli **avustamislisän**. Avustamislisää perivän taksin kuljettaja avustaa asiakkaan ja hänen apuvälineensä taksiin ja määränpäässä taksista. Tarvittaessa kuljettaja esim. hakee asiakkaan asunnosta ja vie asuntoon matkan päättyessä.

Joidenkin asiakkaiden matkojen tekeminen vaatii kuljettajan suorittamaa porrasvetoa.

7.3 Yhdensuuntainen matka

Asiakkaalle myönnettävät matkaoikeudet ovat yhdensuuntaisia matkoja lähtöosoitteesta määränpäähän. Kuljetuspalvelumatka on tehtävä aina suorinta reittiä, eikä matkaan saa sisältyä lyhyttäkään asioimispysähtymistä. Asiakas maksaa odotusajan aina itse.

Paluu lähtöosoitteeseen on uusi kuljetuspalvelumatka tai matkan jatkuminen yhdestä asiointikohteesta toiseen on toinen yhdensuuntainen matka. Kuljetuspalvelukortilla maksetaan erikseen jokainen yhdensuuntainen matka matkan pääteosoitteessa.

7.4 Vakiotaksi

Asiakkaalle voidaan myöntää oikeus vakiotaksin käyttöön, jos kuljettajien vaihtuminen olennaisesti hankaloittaa asiakkaan mahdollisuutta käyttää kuljetuspalvelua ja jos vakiotaksin käyttö on asiakkaan vamma / sairauden vuoksi perusteltua. Kuljetuspalvelun asiakkaissa on henkilöitä, joiden vamma tai sairaus estää kuljetuksen tilaamisen annetusta tilausnumerosta. Esimerkkinä voidaan mainita puhevammaiset ja jotkut vaikeasti näkövammaiset henkilöt. Näille asiakkaille palvelu turvataan vakiotaksioikeuden avulla.

Asiakas voi hakea kirjallisesti oikeutta vakiotaksin käyttöön päätöksentekijältä.

8. ASIAKKAAN OMAVASTUUOSUUS JA MUIDEN MATKUSTAJIEN MAKSUT

8.1. Asiakkaan omavastuuosuus:

Asiakas maksaa pääsääntöisesti asiointi- ja virkistysmatkojen omavastuuosuuden kuljettajalle matkan päätyttyä.

Omavastuuosuus on kulloinkin voimassa oleva Matkahuollon kilometripohjaisen taksan mukainen maksu.

8.2. Asiakkaan työ- ja opiskelumatkojen omavastuuosuus:

Omavastuuosuus on kulloinkin voimassa oleva Kelan matkatuen mukainen omavastuuosuus. Työmatkoista peritään omavastuuosuus, joka on julkisen liikenteen (Matkahuollon) taksan mukainen.

8.3. Kyydissä olevilta perittävät maksut

Asiakas voi halutessaan ottaa saattajan lisäksi samaan taksiin myös muita matkustajia (perheen jäsenet). Tällöin matkan lähtöosoite ja määränpää on oltava sama kuin kuljetuspalveluasiakkaalla. Muut kyydissä olevat maksavat matkastaan julkisen liikenteen matkan mukaisen aikuisten/lasten yksittäisen matkalipun hinnan, mikä vähennetään matkan kokonaishinnasta.

9. MAKSAMINEN

Kuljetuspalvelujen maksamisessa käytetään kuljetuspalvelukorttia, joka on luottokorttiin verrattava maksuväline. Kuljetuspalvelukortti on henkilökohtainen, eikä sitä saa luovuttaa toisen henkilön käyttöön tai hallintaan. Kuljetuspalvelukortilla on kunkin asiakkaan päätöksen mukaiset matkamäärät joko määräaikaisesti tai toistaiseksi voimassa olevana.

Yhdensuuntaisten matkojen määrät ovat kuukausikohtaisia. Kuljettaja antaa asiakkaalle kuitin kuljetuspalvelumatkan päätyttyä. Kuitista näkyy peritty omavastuu sekä mahdollinen avustamislisä. Asiakkaan tulee säilyttää puoli vuotta saamansa kuitit, jotta mahdolliset epäselvyydet voidaan selvittää.

10. MATKOJEN VAPAAEHTOINEN YHDISTELY

Kuljetuspalveluasiakkaita kannustetaan matkojen vapaaehtoiseen yhdistelyyn. Yhdistellyistä matkoista ei tarvitse maksaa omavastuuosuutta.

Yhdistelymatka on matka, jonka kuljetuspalveluasiakkaat tekevät samasta lähtöpaikasta samaan kohteeseen. Yhdistellyllä matkalla kaikkien kuljetuspalvelukortit luetaan auton maksupääätteessä.

Kaikilta kyydissä olevilta asiakkailta kuluu yhdistellyllä matkalla matkaoikeus.

11. OLOSUHTEIDEN MUUTOKSET

Kuljetuspalveluja saavan henkilön on ilmoitettava hänen kuljetuspalveluasioitaan hoitavaan kaupungin toimipisteeseen kaikista muutoksista (esim. toimintakyvyn muutokset, yhteystietojen

muutokset, muutto toiselle paikkakunnalle, pitkäaikaishoitoon siirtyminen). Jos muutokset edellyttävät, niin kuljetuspalvelupäätös tarkistetaan. Kun asiakkaan kuljetuspalvelujen tarve on lakannut, kuljetuspalvelupäätös lakkautetaan.

12. KULJETUSPALVELUKORTTI

Kuljetuspalvelukortti on henkilökohtainen. Sitä ei saa luovuttaa toisen henkilön käyttöön tai hallintaan. Kuljetuspalvelukortin saajan on annettava kirjallinen sitoumus siitä, että hän käyttää kuljetuspalvelukorttia kuljetuspalvelujen ohjeiden ja saamansa päätöksen mukaisesti. Jos kuljetuspalveluja tai kuljetuspalvelukorttia käytetään sitoumuksen ja ohjeiden vastaisesti, on seurauksena kuljetuspalvelukortin käytön keskeyttäminen tai lakkauttaminen ja mahdolliset rikosoikeudelliset toimenpiteet. Ohjeiden vastaisen tai vilpillisen toiminnan seurauksena korvatut matkakustannukset peritään takaisin ja/tai siirrytään kuljetuspalvelujen järjestämiseen korvaamalla matkat alkuperäistä kuittia vastaan jälkikäteen. Kuitissa tulee olla taksikuljettajan kirjoittama lähtö- ja saapumisosoite sekä kuljettajan allekirjoitus.

Jos kuljetuspalvelukortti katoaa, pitää siitä välittömästi ilmoittaa kuljetuspalveluista huolehtivaan kaupungin toimipisteeseen. Uuden kortin hankinnasta ja toimittamisesta asiakkaalle peritään 20 €.

Kuljetuspalvelumatka tilataan keskitetysti kuljetuspalvelumatkojen tilausnumerosta.

Oikeus poikkeamiseen keskitetystä matkojen tilauksesta on niillä asiakkailta, joille on myönnetty vakiotaksioikeus. Oikeus voi olla myös työssä käyvillä asiakkailta ja päätoimisilla opiskelijoilla, ellei matkoja pystytä järjestämään yhdistettyinä kyyteinä.

Asioilta palatessaan asiakas joko tilaa kyydin kuljetuspalvelumatkojen tilausnumerosta, sopia paluukyydin menomatkan ajaneen kuljettajan kanssa tai ottaa kyydin taksiasemalla vapaana olevalta autolta, joka on Lähitaksin välitysjärjestelmässä.

Kortin avulla asiakas tunnistetaan autossa. Kortilla on tiedot asiakkaan käytössä olevista matkaoikeuksista, omavastuun suuruudesta sekä avustamislisästä. Kuljettaja lukee kortin auton maksupäätteessä **ennen matkan alkua**, jolloin tarkistetaan jäljellä olevien matkaoikeuksien määrä. Matka maksetaan lukemalla kortti **uudelleen** auton maksupäätteessä.

14. SANASTOA

NK. INVATAKSI = auto, joka täyttää kaluston esteettömyyttä koskevat, taksiliikennelain (217/2007) 2 §:n 6 kohdan mukaiset vaatimukset

AVUSTAMISLISÄ

a) asiakas tarvitsee avustamista noutokohteesta autoon tai kuljetuksen päätepisteessä autosta sisätilaan ja kuljettaminen edellyttää autoa, joka täyttää kaluston esteettömyyttä koskevat, **taksiliikennelain (217/2007) 2 §:n 6 kohdan mukaiset vaatimukset** (Valtioneuvoston asetus 460/2013 6 § 3 b mom.)

b) NK. PORRASVETO = asiakas tarvitsee avustamista noutokohteesta autoon tai kuljetuksen päätepisteessä autosta sisätilaan ja kuljettaminen edellyttää autoa, joka täyttää kaluston esteettömyyttä koskevat, **taksiliikennelain (217/2007) 2 §:n 6 kohdan mukaiset vaatimukset**

sekä asiakasta lisäksi vedetään käsivoimin tai erityisen CE- merkityn porraskiipijän avulla rakennuksen sisällä olevissa portaissa tai luhtikäytävällä varustetun kerrostalon ulkopuolella olevissa portaissa (Valtioneuvoston asetus 460/2013 6 § 3 b mom.)

Porrasveto edellyttää sitä, ettei asiakas pääse määränpäähensä ilman vähintään neljän (4) portaan yhtäjaksoista porrasvetoa. Tämän ohjeen mukaan portaat voivat olla muuallakin kuin rakennuksen sisätiloissa tai luhtitalon ulkopuolella.